

VESZPREMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldalt 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Moss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetések felvételéért a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Modern márciusok.

Írta: Somogyi.

Március Idusát az ország több városában *gyászünneppel* ülték meg. Ezt az ünnepelési módot a politikai viszonyokkal indokolták. Bár az ünneplők szomorúságát értjük, mégis különösképp tartjuk e napon a gyászpompa rendezését. Mert bármily *sulyosak* is a mostani politikai viszonyok, ama nagy idők alkotásainak sem *érdemét*, sem *értékét* nem devalválhatják!

Mert az utóbbi időkben rajtuk esett sérelmek és a létrejött reakcionárius intézmények kizárólag annak a *rendszernek* számláját terhelik, melyet egy megromlott nemzeti közszellem segített lóra a rásugározott aranyfény megtevesztő hatása alatt.

Nem a nagy március Idusa, nem annak hatvanhatodik évfordulója vesztett régi fényéből, hanem a hajdan ragyogó magyar jellemzilárság és elvhűség fénye halványult meg.

Ha tehát most az élet törvényeivel elmentés visszafejlődés mutatkozik is a nemzet érzelmi világában s a politikai életben, ez a visszaesés nem vehet árnyat a nagy idők alkotásaira, csak e visszafejlődés *előidézöire* és *végrehajtóira*...

Az a hatvanhat év előtti március Idusa

a nemzeti élet követelményeinek virágfakadása volt. Virágfakadáshoz pedig nem a gyász, hanem az öröm színei illenek. És ezen örömből fakadó és táplálkozó nemzeti ünnepek pszichológiája lelkesedésben nyilvánul s nemzetnevelő céljai vannak...

Rámutatott egy-egy ilyen ünnepegy a nagy alkotásra s a nagy dolgokat létrehozó energiákra. Buzdítás a józan haladásra s áldozatos hazafiságra... A gyászünnepegy e nemes célt nem szolgálhatja, mert a csüggedés és lemondás érzetét juttatja szóhoz. A hurok pengetése, mikor a nemzet úgy is egy katasztrófális lelki depressio hatása alatt vergődik, nem vag be a március tizenötödiki milliöbe...

Hasonló időkben a nemzet legjobbjai: írók, költők és szónokok nem a gyász siralmainak, hanem a buzdítás s bizalomkeltésnek adtak hangot. Reményt, bizalmat öntöttek a csüggedő lelkekbe a jobb jövő iránt... Tompa Mihály, Czuczor Gergely, Lévay József, Gyulai Pál, Vörösmarty Mihály — ostromozták a gyáva lemondást, „a rút szubarita vázat”, „mert nem szül gyáva nyulat Nubia párducat”, de nemes buzgalommal versenyeztek a nemzeti szellem felébresztésén is.

Akarmilyen is a mai helyzet, gyászünnepegyek és örök rendezésük nincsen

okunk, főképen március Idusán. Az bucsuzató, halotti ének ugyanis! Nekünk azért az élet dala kell, mert élni akarunk. Bármily szomorú perspektivákat tár elénk a *mostani* nemzeti élet, ebben a perspektívában mi temetőt még sem látunk s így bucsuzató énekhez sincs kedvünk.

A betegségből nem halált, hanem gyógyulást remélünk. A nemzeti szervezetben mutatkozó beteges tünetek dacára is a nemzet gyógyulását várjuk. Mindez azonban még sem jelenti azt, hogy üdvösen ne elmélkedjünk a hatvanhat évi és a mostani márciusi évforduló fölött... Sőt ha valaha, most igazán indokolt egy kis komoly magunkbaszállás és töredelmes bevallása a hibáknak intra et extra muros s jobb elhatározás — a jövőre!

Hogy oda jutottunk, hogy a rügyfakasztó március Idusát gyászfátyollal kell bevonnunk, mindnyájan részesek vagyunk! Nem csak a vihar tombolásával romboló kéz a bűnös, hanem az is, aki erre bármi módon támaszt nyújtott. A Kárhágó romjai fölött kesergő Máriusz nem a romokat, nem a híres város pusztulását, hanem a maga vesztett hatalmát siratta... A nagy idők vívmányaiból is sok már romokban hever. A magyar Máriuszok és Sullák pártos küzdelmének romjai ezek. Ha e romokban a

Két nővér.

— Maurice de la Fuye. —

2

Április 15.

Azt hiszem, az imádságom meghallgatásra talált. A nyugalmam kezd visszatérni. Sőt jobb a nyugalmomnál, a remény egy sugára. Végére is, vannak rá példák, hogy egy nagyon fiatal ember szerelmét megértette a korosabb nő, ki annak tárgya volt. Sőt gyakran maga a nő szerette meg előbb a fiatal embert.

Autóm helyre van állítva. Holnap, ha akarok, elmehetek J...-be. Elhatároztam, hogy a Gondviselésre bízom magamat. Ki tudja? Madeleine talán leolvass valamit a háromheti álmatlanságtól feldult acromról. Talán néma vallomás lesz ez, amely elől nem térhet ki, s tekintete talán tudtomra adja, hogy megértette fájdalmamat.

Jól tudom, hogy családka reménytel álatom magamat, s hogy a rá gondolással vágyaimmal megkegyezhető lehetőségeket alkotom... Mindegy. Akarmilyen ez a remény, csillapítja idegeimet és egy kevéssé táplálja kiállításaimat.

J...-ben tett utolsó látogatásom óta oly erkölcsi rázkódást szenvedtem, hogy elfeledtem följegyezni naplómba egy részletet, amelyet különben sem foglalkozom. Simone de J... utál engem. Alighogy jónapot mond, vagy a viszontlátásra. Szívesen beszél és zajosan nevet másokkal, de ha én belevegyülök a társalgásba, azonnal elhallgat és fagyos arcot ölt. Ha vele beszélek, egytágu szavakkal felel. J...-ben tett második látogatásom óta sohasem akart a zongorához ülni, ha én ott voltam. Semmi kérés, semmi rábeszélés nem fogott rajta. Az utolsó alkalommal, Simone-nak a szokottnál nyersebb visszautasítása után, Ma-

deleine, ki maga a szelidség, az égre emelt karokkal mondta: „Azt szegény gyermekem, mi lesz az életed ilyen akaratos jellem mellett.” En is osztom Madeleine nyezetében; s ez ellentét a két nővér között még elevenebb teszi szerelmemet az idősebbik iránt.

Április 20.

Viszontláttam Madeleine-t. Hogyan tudtam uralkodni a felinduláson, mely elfogott? Bizonyosan gépiesen beszéltem közönséges dolgokról s valószínű, hogy magamviselésben nem volt semmi különös, de mindent elfeledtem. Kik voltak körülöttünk? A kastély, melyik szobájában voltunk, nem tudnám megmondani. Találkozásunk egész ideje alatt semmiféle sem volt tudomásom, csak Madeleine jelenlétének. Azon töröm a fejemet, hogy a szerelmek hogyan tudnak emlékezni a helyre, a butorra, a ruhára, melyet akkor láttak, mikor szerelmük tárgyának társaságában voltak. Én ellenkezőleg azt tartom, hogy ez a tárgy elfeledtet minden más benyomást. Valószínű, hogy azok a szerelmek nagy adag hidegvérrel és emlékezőtehetséggel rendelkeznek. En azt is alig tudom megmondani, hogy milyen ruha volt Madeleine-en és hogyan volt fésülte. Azelőtt, mikor még nem szerettem, vagy nem láttam, hogy szeretem, zavar nélkül tudtam ránézni, de most, ha egy pillanatra ráemelem szememet, káprázat fog el, mintha a napba néztem volna.

De ezzel nem törődöm. Ez onnét van, mert a lelkebe vagyok szerelmes, ezerszer inkább, mint a szépségébe, a lelkebe, amelynek tudom, érzem megmérhetetlen gyengeségét, mely igazi nővé teszi őt, olyanná, amilyent kívánok s aki nélkül, fájdalom! az élet siránás tühik föl előttem.

Csak egy részlet maradt meg emlékezetemben, amely közvetlenül nem reá vonatkozik, de

mégis egy pillanatra közelebb vitt hozzá, azután elválasztott tőle. Mikor némém, aki velem volt, fölkel, hogy bucsut vegyen, J...-né a szalon egyik szögletébe vonta őt s halkán néhány szót mondott neki. En az ajtónál álltam, Madeleine egy könyvről beszélt nekem, amelyet újabban olvastott. Mohón élveztem ennek a fájdalom! nagyon röpké bizalmas beszélgetésnek varázsát, mikor Simone, mint valami kis démon, közénk furakodott és gúnyolni kezdte automobilomat, sapkámat, szemüvegemet, stb... Azt mondta, hogy azokkal a nagy füveg szemekkel olyan vagyok, mint a tojásból kibujt madár. Ugy látszik, gonosz élvezetet talált abban, hogy engem Madeleine előtt lealacsonyítson, annál, is inkább, mert szórakozott lévén, eszembe sem jutott visszavágni. Pedig szabálytalan, de tetszetős arcával és rizspporal fedett orczáival, melyek még jobban kiemelték homlokának tulzott színtelenségét, teljesen hasonló volt egy kis kutyogó, haragvó gyöngytyukhoz. Ez az egyetlen, ami fölött nekem ebben az ellenséges arcban, és aztán csak az ügyetlen közbelépé által okozott bosszuság révén vettem észre őt. Micsoda kis bestia?

Április 21.

Meg vagyok semmisülve... Némém az imént adta tudtomra a hírt, melyet J...-né tegnap távozásunk pillanatában közölt velem. Madeleine menyasszony és hat hét múlva férjhez megy. Ma nincs bátorságom erről többet írni...

Április 26.

Ötnapi megszakítás után folytatom naplómat. Szemhunyorítás nélkül kellett végighallgatnom a részleteket, melyeket némém Madeleine közeli házasságáról közölt velem. A szegény asszony; boldog, ha beszélhet róla. Ez harminc évvel megfiatalítja őt. Mivel jóakaratu és tartózkodó, csak

nagy alkotások pusztulását siratjuk is, a mi szomorúságunk nem lehet a csüggedés, a lemondás szócsové, hanem csak üdvös elhatározás — a jövőre! A nemzet erkölcsi és anyagi megújodását munkáló elhatározásra. Akkor az élet törvényszerűségének erejével következnek el az a kor, melynek mostani sirján buzgó ima két százezrek ajkán...

Nem gyászlobogó, a trikolor illik e naphoz, mert a tavasz a romok között is virágokat fakaszt. Március idusa pedig a tavasz kezdete s a virágnylás ideje, miért is nem az elmulás, hanem a kikelet örvendő hangulata illik a március tizenötödiki ünnepélyekbe. Az örvendő ünnepélynek van helye e napon, még ha romok között járunk is, mikor itt is vrágokat szedhetünk...

Flórenczben „A szentkeresztől” címzett egyházban Dánte és más jelesek emlékei között látható Alfierinek Canova által faragott szobra. A költő haragos és komoly arcvonásai Itáliát jelképezik egy egyenes állású büszke nő alakjában. A nő egyik karját hanyagul eresztí alá, a másikkal pedig egy, köpenye által félig fódott *hamvederre* támaszkodik. Ő nem sir, sem nem panaszkodik, gondolkodó arcvonásai inkább a megbántott nagyság nemes haragját tükrözik vissza. Sőt tekintetével a bizonytalan jövőt látszik fűrkészni, mintha a művész céljainak megfelelőleg azt kérdené, vajjon sohasem fog útni már a szabadulás órája?

E szobrot nem annyira Itáliához, mint a magyar nemzeti élő lelkiismerethez lehetne hasonlítani, mert ezzel is gyakran méltatlanul bántak. Hungária sem sir, nem panaszkodik. Ennek az „elhagyott anyának” arcvonásain is inkább a megbántott nagyság nemes haragja tükröződik vissza. Mert kufarok csapnak zajt szentélyében... Vásári zaj, üzleti tülekedés zavarja ünnepi csendjét... A legszebb polgári jogok árfolyam szerint törzei alku tárgya... Ez a kufar szellem teszi haragossá Hungária arcát is, melyről az a kérdés ri le, vajjon így lesz-e

ez mindig? Fog-e útni a nemzeti élő lelkiismeret ebredésének s szabadulásának órája s lesz-e elegendő ereje, hogy kiverje szentélyéből a politikai árusokat és vevőket...

Reméljük, hogy útni fog egykor ez az óra!

Reményünket az Isten oltalmazó gondviselésére s erre az emlékezetes március idusára alapítjuk, hiszen ilyenkor még a romok között is bimbóznak a tavasz virágai...

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A dégi (Veszprém.)-róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: hitközségtől 800 kor., a többi államszegély, kertiletmény 20 kor., 2 szobás lakás. Pályázati határidő *március 26.* A kérvények az iskolaszékhez címezve küldendők. *Ballegh András* plebánus.

Pályázat. A gyulakeszi (Zalam.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Fízetése új lakáson kívül, melyben 2 szoba, konyha, kamra, pince foglaltatik, 2 m. hold szántóföld, 1 1/2 m. hold rét, 400 öl hazikert és legeltelési jog, a díjlevelben 130 K-val értékelve, 120 pár után 1/2 p. mérő roz, 5 öl II. oszt. tűzifa, 10 q. széna és szolgalmányok összértéke 450 K. Községi pénztárból 200 K. borkollekta, tandíjváltás, lelekpénz, stófaris jövedelme és kegyuri alapokat, összesen 174 K. Továbbá az 1913. évi XVI. t.-c. rendelkezése szerint 255 K. államszegély. Kötelességei díjlevel szerint. Kérvények Plebánia-hivatali Gyulakeszi címre f. évi április 1-ig küldendők, mert a választás *április 2-án* d. e. 10 órakor lesz. Személyes megjelenés szükséges. Utaköltség nem térítetik meg. Az állás azonnal elfoglalandó.

Városi ügyek. A belügyminiszter hónapokkal ezelőtt felszólította a városokat, hogy terjeszsenek be kimutatást vagyoni helyzetükről s azokról a beruházásokról, amelyeknek fódözetere az 1914. évi folyamán kölcsönt kellene fölvenniük. Ily értelmű felhívást kapott Veszprém város hatósága is s polgármesterünk beterveztette nemcsak az 1914. évben megkezdhető, vagyis megszavazott beruházások fedezeti összegét, hanem a tervbe vett beruházások költségeit is. Így tettek a többi városok is. Erre a felterjesztésre a belügyminiszter újra leirt a városokhoz, hogy új kimutatást készítsenek. Ez a kimutatás jelezze: a) az 1914. évben visszafizetendő függőkölcsönöket; b) a befejezett

vagy folyamatban lévő, vagy már megkezdett beruházási munkálatokért esetleges kereseti összegeket; e) az 1914-ben *föltétlenül* megvalósítandó beruházási munkálatok költségeit.

Dr. *Komjáthy László* polgármester erre az újabb felhívásra csak a tüzérkaszánya építési költségeit, 3 millió 500 koronát jelentette be, mert Veszprémnek olyan függő kölcsöne, amely folyó évben esedékes lenne, nincsen s más beruházás sincs folyamatban, mint a tüzerlakatánya. A csatornázás, a közbághid kérdése ugyan megoldásra vár, de ezeknek költsége, minthogy megvalósíthatasuk az 1914-ik éven kívül esik, a kimutatásba beilleszthető nem volt. Ha a tüzérkaszánya fedezeti összege a 3 millió 500 ezer koronánál kevesebb lenne, a megmaradó összeget másik, fontos beruházásra lehet fordítani.

A *jutasi*-ut egyenesen tetele ügyében a városi hatóság kérdést tett *Angeli Márton* s *ösv. Weisz Henrik* tulajdonosoknál, hogy a városi belső területhez tartozó s az utegyesítés irányában eső ingatlanokból hajlandók volnának-e a megfelelő területet átengedni. A válasz kedvező volt. Így nem hiányzik más ehhez a Veszpreme nézve fontos üngazításhoz, mint a *vámegye* vezetőségének támogatása, mert a *jutasi*-ut megvei ut. Ugy értesültünk, hogy *Koller Sándor* alispán új jövedelut figyelemmel kíséri a város ebbeli törekvéseit s ha az anyagi szükségletek fedezete rendelkezésre áll, nem is zárkózik el a rendezés elől. Érdeke ez a vármegyének is, mert ezzel kapcsolatosan feltöltéssel meglehetne szüntetni azt a mélyedést, mely a *jutasi*-ut elején, mindjárt a városon kívül vizsgálata, mocsárszagu pocsolyák letesülésére ad alkalmat. Valószínű, hogy a tüzérkaszánya megépítése ezt a kérdést ugys felszárta hozná.

A városi állomásnál kezdődő utcakövezést folytatni akarják a *Palotai*-ut mentén. Halottuk emlegetni, hogy a *bazaitkockás* utcafedést kivezik egész a *kádártauti* elágazásig. Ezzel a *Palotai*-ut házsora is utcajellegét nyer s a közeli áruraktárhoz is könnyebbé válik a teherközlekedés. A városi hatóság bizonyára nem fog késni, hogy illetékes helyen ezt a szándékot megérlelni segítse.

Előkelő vendégek a színházban. Március idusát, a sajtó felszabadításának emlékünnepét hagyományos kegyelettel ünnepelte városunk. A veszprémi *Színpartoló Egyesület* elnöke a *Petőfi-Társaság* néhány tagját nyerte meg e napra. Eljött dr. *Ferenzi Zoltán*, a társaság másodelnöke, *Pakots József*, a társaság titkára, *Szűvay Gyula*, *Vértessy Gyula*, a társaság rendez tagjai. Az elő-

az „egészen biztos” pletykákat fogadja el. Megtudtam tehát, hogy *Madeleine Berny* gróf menyasszonya, akit három hete látott először, aki épen egy hét múlva kérte meg a kezét, s akinek épen egy hét múlva mondott „igent” a kérésre. Néném ezt nagyszerűnek találta. Rám nézve, a kiállott válság után, a gyorsaság, melyel a házasságot elhatározták, talán kissé enyhíteni fogja fájdalmamat. Nem ismerem *Berny* grótot, de lehetetlennek tartom, hogy *Madeleine* beleszeretett egy férfiba, akit egyszer látott egy bálon és másodsor egy teastejeyen, ahol huszan voltak. Egy részletet kifeleltem. *Vadászhadnagy* s *égszínkék* dolmányt visel magas, vörös nyakkal.

De minek erről beszélni. *Madeleine* elvesztése kimondataatlan szenvedést okozott nekem, de fájdalom határtalansága kissé lecsillapított. Bármi történjék, többé nem lesznek ily sötét óráim. Talán szükséges átessni ezen az iskolán. Mindegy, bár keserves. Ha egy nő minden gondolatod, egész életed volt, ha megismerted, vagy sejtetted benne a szív és az ész minden jó tulajdonságát, és megtudod, hogy egy pillanatig sem volt sejtéme arról a tiszteletről, melynek tárgya, s két találkozás után gyorsan elhatározta házasságát a legelső katonatisztel, ez különös zűrzavart támaszt gondolataidban.

Ehhez járul, hogy levelet kaptam *Pierre V...*-től. Egyedül van *Mosel* melletti kastélyban. A felesége elhagyta. Nem tudta megszokni a falusi életet. Ez eleinte surlódásokat, később jeleteket szült, s ma, egy párisi utazás után, megvan a szakítás. *Pierre* birtokára tért vissza, vizsgálást keresni. Azért ír nekem, hogy bocsánatot kérjen tőlem azért, hogy rosszul fogadta házassága megkötésekor tett észrevételeimet. Azt mondja, hogy igazam volt, s hogy a szenvedély nem biztosítéka a boldogságnak. Végre kér, hogy

játogassam meg. Nem lévén szerelme, szüksége van barátságára.

Ezt a levelet meg fogom mutatni nénémnek. Örűgy lesz arra, hogy ne kelljen viszontlátnom *Madeleine*-t. Holnap elhagyom a *Loire* kellemes partjait. Elmegyek a barátságatlan *Lorraine*-ba, csillapítani a fájdalmat, mely rokon az enyémmel. Talán a legjobb szere lesz ez gyógyulásomnak.

II.

1904 ápril 27.

Épen ma négy éve, hogy elhagytam *Touraine*-t. A leghevesebb fájdalom zsákmánya voltam.

Mennyi minden történt azóta, s mennyire egészen másnak érzem magamat. Lassu, de azt hiszem, teljes gyógyulásomat, a távollétnek, az időnek, az ifúság túlradó erejének, mely nem akar csak a múltból élni, s melynek a jövő elengedhetetlen tápláléka, vagy pedig egyszerűen amaz isteni törvénynek kell-e köszönnöm, amely minden tilos kívánságtól való tartózkodást követel? Nem tudom. Annyi dolog van, amit nem ismerek. Az élet hajnalán az ember mindent meg akar érteni, mindent meg akar magyarázni. Az asszony egy tekintete ereszt érzelmeket fakaszt. Ha tudhatnánk, mennyire csalódnak! Fialalon az álarcokat igazi arcoknak tartjuk és bálványokat csinálunk azokból. Később megtudjuk, hogy az arcok és nem bálványozunk semmit.

Amit most írtam, talán se nem szép, se nem nemeslelkű. Nem tesz semmit, őszinte leszek magammal szemben. Ma délután áthaladtam a *Champs-Élyseés-n*, hogy meglátogassam *Pierre V...*-t, aki elválása óta szüleinél lakik a *Ponthieu*-utcában. Mikor *Alpha* *Daudet* szobra mellett elhaladtam, egy hároméves fiu megbotlott a lábamban és elcsesett. Főlemieltem a siránóköt és mikor körülnéztem, hogy ki a gyerkőc, összerezentelem. *Berny* grófné állt előttem. „Oh, uram, kiállt fel, minő

találkozás! Nem látám őnt, mióta férjhez mentem.” Meghajtottam magamat, mentegőzve ügytelenségem miatt. „Nem kell magát mentegetnie,” mondá. „Az én kis *Georges*-om nagyon szeleburdi,” és fiához fordulva: „Közönj jónapot a bácsinak.” A fiu felém nyújtá arccskáját, melyet az anya iránti udvariasságból megcsókoltam, de minden érzés nélkül.

„Ez a legidősebb,” mondá *Bernyné*; „három éves: már egész kis ember, s itt a másik”; egy kocsi mutatott, melyben egy baba feküdt, s melyet egy fehérkötényes dajka csendesen tologatott. *Madeleine* a bölcső fölé hajolt és egymásután megsimogatta a rózás és kövér kacsokat. „No, mondá, mosolyogj a mamára.” Bájos kép, ugy-e? No hát, meg kell vallanom, hogy engem semmit sem hatott meg. Borzalommal néztem a négyév munkáját. *Bernyné*, amint nagyszalagos dajkák és kiabáló gyerkőcök között gyermekeit dédelgette, nagyon távol volt az anyagi leánytól, aki a *loire-i* kastélyban előttem megjelent ifukorom napjaiban. Külsőleg is megváltozott. Az anyaság nehézkessé tette. Vonásai kevésbéb tiszták voltak. Meghízott. Majdnem haragudtam rá, hogy elhomályosította annak a képnek emléket, amelyet első szerelmemről magamnak megőriztem. De magamban mosolyogtam, mikor *Berny* hadnagyrá gondoltam, aki most már nyugalmazott s hivatalnok egy biztosító társaságnál. Az én *Madeleine*-em szebb volt, mint az övé.

Mikor elbucsztam tőle, így szólt hozzám: „Ugy-e, meglátogat bennünket. A *bonlevard* *Maiesherbes-en*, 58. sz. a lakunk. Férjem nagyon fog örülni, ha önnel megismerkedhetik, s tudja, az öcsém még most is nagyon szereti őnt, bár nagyon elhanyagolta őt...”

Nohát, a gyógyulás teljes. Nyugalmam vesélyeztetése nélkül visszatérhetek *Touraine*-ba. (Folyt. köv.) *Franciából fordította: Dr. Rada István.*

kelő műsort Puszta Sándornak, a m. kir. Operaház bariton énekesének közreműködése tette változatosá.

Az önnepség lelkes és meleg volt. Dr. Ferenczi Zoltán, Petőfi életének és költészetének legalaposabb ismerője, felolvasásában ismertette Petőfi szabadságszemeinek fejlődését. A kiváló tudós magvas fejtegetései mindvégig lekötötték a közönség érdeklődését. Vértessy Gyula jeleneteket olvasott föl egy készülő szindarabjából. A készülő szindarab tárgya egy író és egy színész tragédiája. Az író a színésznőt, a színész az író szeretőjét; de nem a férfi a nőt és a nő a férfit. A kiábrándulás csakhamar beköszönt. Az éles megfigyelésen alapuló jelenetek nagy hatással voltak a közönségre. Pakots József egy hangulatos novelláját olvasta föl: Bíró Magdolnának, az ároklajai postásiskasszonynak megható történetét. Szávay Gyula Március című hatalmas versét adta elő. Puszta Sándor, az Operaház művésze gr. Zichy Geza Nemo című operájából énekelte Rákóczi vallomását és Bercsenyi poharát, majd Kurucz Jánosnak Szabolcska Mihály a Grand Cafeban című költeményére írt dalát. Pusztainak igen szép meleg bariton hangja van, amellyel nagyon jól tud banni. Énekének művészi hatása nem is maradt el. A közönség szűnni nem akaró tapsára elénekelt Greisszinger Ivánnak „Ugy igyál bort” kezdetű kuruc dalát. Az énekszámok zongorakísérettel dr. Jánosi József törvényszéki albiró játszott művészi tökéletességgel.

A közönség mindvégig feszült figyelemmel kísérte az előadókat és őszinte elismeréssel adózott tudásuknak, művészetüknek. Egy igen élvezetes és tanulságos est emlékeivel távoztunk a színházból. (P. J.)

A Szent István Társulat közgyűlése.

Jubiláris közgyűlése volt a Szent István-Társulatnak f. hó 19-én. Hatvan évvel ezelőtt 1853-ban vette fel a ma már katolikus kulturétünk központjává vált intézmény a „Szent István-Társulat” nevet. A társulatot Fogarassy Mihály, nagyváradi kanonok alapította. „Jó és oltos könyvkiadó társulat” címen, s mint *Gieswein* Sándor dr., aelőzői jelentésében kifejezi, a népies irodalom ápolása és terjesztése volt egyik főhivatása. Ma pedig hatvan év leforgása után a Szent István-Társulat címmel, egész fogalmat jelent. Megmaradva a régi intenciók ösvényén, felől minden tudományos irodalmi mozgalmat; diszkrét palotájának terméből pedig nem egy nagy jelentőségű életre való eszme indult ki a katolikus öntudat, munkálkodás felébredésére és fejlesztésére.

A jubiléhoz méltó volt a keret, a tartalom is, melyben a közgyűlés lefolyt. Kevés kivétellel ott látnak majd az egész püspöki kárt, *Csernoch* János hercegprímás és bibornok főpásztorunkkal élőkön. A világi előkelőségek szintén szép számmal képviselik az igazi kultúra iránti érdeklődést és soraikban ott látnak magukat a kultuszminisztert, *Jankovich* Bélát is.

A közgyűlést *Csernoch* János hercegprímás nyitja meg, magas színvonalú beszédével, a tetterős katolicizmusról.

Avval vádolják az egyházat a modern gondolkodók, sőt maguk a vallásukat nem ismerő katolikusok is, hogy az tehetetlen, erőtlén. A katolikus vallás az életet kiemelte a világból s a másvilágba helyezte át. Az önmegtartózkodást, az önmagabizálást hangsúlyozza a vallás s ezzel megbénítja a munkakedvet, elvágja az egyéni érvegyesülést útjait. S akik munkálkodnak is, nem saját erejükben, egyéni tulajdonaikban bíznak, hanem csendes megadással a másvilágról várják a sikert és áldást.

Eme modern vádból indul ki beszédében a hercegprímás s a továbbiakban kimutatja a vád alaptalanságát, épp a kath. vallás természetéből, mely nem más, mint a tettek vallása.

Az Istenben való igaz elmélyedésnek, a jó imádságnak próbaköve a tett. Krisztus Urunk maga is dolgozott, sőt hivatkozik rá: Az én Atyám folyton munkálkodik és én is dolgozom. S nem dolgoztak-e azok a szerzetesek, kik míg egyszerű munkálkodtak örök céljukért, másrészt erődöt irítottak, mocsarakat száritottak, utakat készítették, oktatták a népet, dolgoztak a kultúra terjesztéséért. Az imádságban elmélyedt Szent Bernát, Bonaventura, Szt. János, nem dolgoztak-e annyit, mint bármely más kortársa?

Tehát az élet sulypontjának áthelyezése a másvilágba nem erőtléníti el sem az emberiséget,

sem az egyedet, hanem ezáltal új és végtelen erők kapcsolódnak be a világba. Különösnek találja, hogy épp azok vádolják az egyházat erőtlenségéről, tehetetlenségéről, kik egyetlen új célt nem tudtak az emberiség elé állítani, sőt eljutottak a peszsimizmushoz, a nihilizmushoz, amelynek pedig fődogmája az: „minden rossznak forrása a tett.”

S hogy mégis vannak panaszok a katolicizmus telenségéről, ennek oka nem a vallás, nem az egyház, hanem az, hogy a legtöbb magyar katolikusban hiányzik éppen a katolikus élet-tartalom, a kegyelmi tömörség. Az egyház mindenkit hív munkára, de kevés az, ki a hívó szót megérti. De aki megérti, az cselekszik is saját benső lelkierejéből, melyben a cselekvő Krisztus lakik. S bárcsak ama kevés munkálkodó, cselekvő katolikus melle mind több munkás állana, hogy mennyel imponzánsabbra döntene meg az élet ellen-ségeink vádját, a tehetetlen, tetlen katolicizmusról.

A hercegprímás beszédében s általában teltségét keltő beszéde után *Gieswein* Sándor aelőzői tett jelentést a társulat kulturális működéséről. A műveltség sem egyesek, sem egy-egy társadalmi osztályok kiváltsága, hanem mindenkié. Épp azért nagy súlyt fektettek a népies irodalmi termékekre, hogy az alsóbb, néposztályos műveltsége helyes és jó irányban haladjon. Végül halad a társulat történetén, ismerteti a tagságok különféle fajait és a nekik juttatott tagdíjtelményeket.

Erdősi Károly vezérigazgató, számokban ismerteti a végzett társulati munkát s összehasonlítja tesz az ideai s a társulat első munkáévé közt, melyek közül érdekesek a következő adatok: 1853-ban a társulatnak van 2187 tagja; ma 23,594. Akkor az összes bevétel, 40,911 pengő forint volt; ma 2,645,629 K 32 f. Hatvan év előtt a társulat összes személyzete 5 emberből állott; ma van 77 tisztviselő, 413 munkás és 29 szolga, akiknek fizetését az elmulrt évban közel egy millió K. volt, míg 60 évvel ezelőtt az örök honoráriumával együtt a társulat személyi kiadása csak 2210 pengő forint volt. Ma honorárium fejében 100,000 K-nál többet fizetett ki a társulat. — A társulat vagyona 1913. év végén 3,312,440 K. A múlt évben szegény tanulóknak ingyen iskolaköltyvet 24,000 K értékben osztott ki. A „Népnevelő” című lap, melyet a kath. tanítóság ingyen kap, 12,000 K-jába került a társulatnak s aelőlt 6,000 K-t fordított a Tanítók Évkönyvére, ma szintén ingyen juttat a tanítóknak kézzét.

A vezérigazgató jelentése után a tagválasztásokra került a sor, mely után az irodalmi pályázatok eredményét hirdették ki s az előző hercegprímás főpásztori áldásával a gyűlés véget ért. P. L.

A veszprémi dispensaire előadása.

Dr. *Csolnoky* Ferenc kórházi igazgató-főorvos és dr. *Réthy* Ede, törzsvoros, nagyon tanulságos előadást rendeztek f. hó 16-án este a veszprémi színházban. Vetített képekben bemutatták a tüdővész bacillusainak nemzétirtó veszedelmét, a fertőzés okait, a védekezés módjait s a tüdőbetegek gyógyítására épített sanatóriumokat, üdülőhelyeket, erdei iskolákat s a tüdőbetegeknek dispensaire név alatt ismeretes gondozó helyeit. A fővárosban, mint a szomorú eredményt bizonyító számok mutatják, 15—18 ezer tüdővész beteg van. Ez a szám csak a 16—50 év között levő fertőzötteket, vagyis koruk szerint a munkára képes elemnek legalkalmasabbjait jelenti. Ezeknek kétszöröse, 12—14 ezer teljesen munkaképtelen s így milliókra megy a nemzeti károsodás csak anyagi munkavesztésében is. Ha a tüdővész okozta munkavesztéséget országos átlagban keressük, igen nagy szám, több mint 200 millió korona jelzi a nemzet károsodását. A legrettenetesebb azonban, hogy Magyarországon évenként 80—85 ezer ember hal meg tüdővészben s így minden 7 percére egy tüdőbeteg-halálozás esik.

Érthető tehát, hogy a nagy veszedelem ellen az orvosi tudomány évtizedek óta hatalmas harcot indított s kiváló orvosi tudósok vizsgálódásainak hasznosítható eredményeit a munkás orvosi kar az emberiség javára törekedik érvényesíteni. Nagy vigasza az emberiségnek már maga az a tudat, hogy a tüdővész, különösen kezdődő stádiumában gyógyítható. Ezzel az orvosi leemelték az aggodók lelkeről azt az óriási félelmet, melyet a tudomány-nak régebbi megállapítása néma fejcsóválással terjesztett, hogy t. i. a tüdőbaj ellen nincs orvosság. Hogy az aggodalom mily általános, a tüdőbaj félelmetes volta mennyire rajta ül a gondtalan emberiség lelkién, mutatja az az érdeklődés, mely

a színházat a veszprémi társadalom vegyes sokaságával megtöltötte. S mert az emberek félnek, már maga az életösztön is, s talán ez inkább, mint a kíváncsiság, valamint az illusztris előadók iránt való figyelem is okozta, hogy nagyon sokan okultak a tanulságos, népszerű stílusban, megértéhető módon előadott oktatásból.

Dr. *Réthy* Ede a tüdőbacillusról, ennek fertőzéséről, a fertőzött szervekről, a fertőzés okairól, a fertőzés terjesztéséről tartott sikerült képekkel illusztrált előadást.

Dr. *Csolnoky* Ferenc szabad előadásban összefoglalta az előzményeket s bemutatta s magyarázta azokat a hasznos népjóléti intézményeket, melyeket világszerte a tüdőbetegek leküzdésére alkottak. Sorra bemutatta a jobb módúak s a nép számára épített sanatóriumot. Ezekkel kapcsolatosan, ugyancsak képekkel jelezte megismertette a gyógyítás, a gondozás módjait s az üdülés alkalmas helyeit.

Nagyon tanulságos volt az előadásnak ez a része, mert sok, ma még a maga meggyőződése szerint fertőzetlen egyént, családot, családját megantantott az oszkerü, higiénikus életmódra s gyermekeik gondos, testedző nevelésére. Az ilyen előadásnak intenzív hatása van, mert itt a beszéd, az intes, az oktatás nem válik problematikussá, nem látszik hipotézisnek, hiszen kézzelfogható gyakorlat s látható hasznos eredmény bizonyít mellette. Ami a lakás tisztaságáról, a tiszta levegő csodás hatásáról, a nappalfürdő jótékony, gyógyító erejéről hallható és látható volt, igen sok hallgatóban kellett okosabb, védekezőbb életelvet.

Bemutatták előadók a veszprémi tüdőbeteg-gondozót s a kórház mellett szervezett üdülőhelyet is s a közönség meleg éljenzéssel fejezte ki halajat a két fáradhatlan emberbarátnak, akik városunkban védekező várat építettek az emberiség egyik legnagyobb ellensége ellen.

A nagy nyilvánosság nevében a magunk részéről keszszéggel tolmácsoljuk a háját és benső köszönetet az előadók iránt s kérjük őket, hogy ha az orvosi tudomány az életmentés útján hasonló sorozatos előadásban az emberek javára ily oktató estélyhez eszközöket s módot talál ki, ne késsenek azt a nagyközönséggel megismertetni.

Jutalmuk lehetett őszinte köszönetül az az örvendetes látvány is, hogy a társadalomnak minden osztálya sietett okulást meríteni az előadás sok-sok tanulságából.

Ugyanezt az előadást bemutatták az orvos urak márc. 19-én délután a zárdabeli növendékeknek, 20-án délután pedig a veszprémi elemi iskolák növendékeinek az Apolló-moziban. Persze a sok szándé, összeszorult gyermek nem volt olyan csendes és figyelmes halgatóság, mint az előző esték közönsége s így a figyelmeztetés dacára is eleven gyermeksvaj igénybe vette hangszáloikat. Azért bizonyos, hogy a nemes szándéku előadók fáradozása nem marad meddő, mert a tanítók az iskola csendjében pótolják azt, ami figyelem híján a moziban elsurrant.

Elvi jelentőségű miniszteri és felső bírósági határozatok. Az ipartestületi előjárásának önkormányzati hatáskörében hozott összes határozatai felelősség folytán a közgyűlés által bírálandók el. (Ker. min. 15470/913. sz. r.)

Az ipartestületi elnök bár tisztviselője, de nem alkalmazottja az ipartestületnek és így vele szemben csakis a testület közgyűlése van hivatalva eljárni, illetve őt esetleg elnöki tisztétől megfosztani, miután elnöki tisztét is a közgyűléstől nyerte. (Ker. min. 15470/913. sz. hat.)

Bérekcsi iparos, ha sem a részére kiadott iparengedélyben, sem pedig a bérekcsi ipar gyakorlásáról szóló szab.-rendeletben az egy- és két-fogatú bérekcsi ipar gyakorlati jogát illetőleg megkülönböztetés nem foglaltatik, az egyfogatú bérekcsi ipart is jogosan üzheti. (Ker. min. 67719/913. sz. hat.)

Iparos, tanoncát mindaddig, míg a tanoncszerződés fel nem bontatik, minden körülmények között köteles iskolába járattani, illetve beírattani. (Ker. min. 88269/913. sz. hat.)

Az ipar gyakorlása körül felmerült vitás kérdések. Betegség esetére való biztosítási kötelezettség. A biztosítási kötelezettség szempontjából az alkalmazottaknak a munkaadóhoz való rokoni viszonya jelentőséggel nem bír, valamint az sem, hogy az alkalmazottak fizetés vagy bér helyett természetbeni ellátásban részesüljenek. (Ker. min. 70005/911.)

Rablószövetség a Balaton partján.

Négy éve működik már!

Néhány év óta állandó rettegésben tartotta a kékkuti, midszentskallai, ábrahámhegyi szőlősgazdák egy bűnszövetkezet, melynek tagjai a legrefináltabb módon törtek fel pinceket s elemelték minden foghatót, de különös éleszeretettel csopolták a hordókat, s lopták el a baromiakat. Sok gondot okoztak eme titkos rablások a csendőrségnek, de mindeztideig nagyon ügyesen csinálták dolgukat a „tagok” s nem sikerült egyet sem elcsipni közülük. Különben minden lopás alkalmával a közeli cigányokat gyanúsították. Marmár holtpontra jutott a nyomozás ügye.

Hushagyókedden

egy 12—14 hásból álló kised falucskában, Kisörsön, melyet közönséges néven Bugybereknek hívnak, nagy mulatozás volt. Folyt a bor néhány család asztalán, akárcsak szüret lett volna, vagy legalább is az illetőknek 50—100 hektó bor állott volna pincéjükben. Ez a nagy mulatás gyanakodóvá tette az éppen arra járó csendőrséget. Lesbe állottak. S legnagyobb csodálkozásukra a rengeteg bor nem a föld gyomrából, hanem egy szálmakazalból került elő. Ekkor a csendőrök rajta ütöttek a mulatókon s bizony egy szép kis társaság

került hurokra,

melynek tagjai: Törkenczy István, Cseh Gábor, Kelemen Pál, Sorós József, Berkes János, Horváth István, Csonka Gábor, Rauk István kisörsői és szepesdi lakosok. A megrémült társaság nem tudott a bor eredetéről számot adni, azért összekötözve a csendőrök, Kékkutra szállították őket s ottfogták mindannyit vallatóra. A vallomás szenzációs volt. *Beismerték, hogy már négyszévtől állandóan raboltak, loptak. Törkenczy volt vezetőjük, fejük, Kelemen Pál — aki kiterdemült kovacs-mester — volt a tolvajkucskos tulajdonosa és ügyes kezelője. S most lettek ismeretessé az eddigi rablások tettesei.* Merthogy

mily ügyesen működtek,

mutatja a következő kimutatás: Kékkuton elvittek *Keresztári* Gábor pincéjéből 4 akó bort hordóstól, most karacsonykor éppen éjféli istentisztelet alatt, *Simon* Jánostól más alkalommal 2 1/2 akót, *Szekély* Jánosétól 2 akót s néhány hordót. *Csik* Péteről 4 akó bort s a pincéből egy puskát, Midszentskallán özv. *Somogyi* Antalétól 7 akó bort s több pint palinkát, *Batyki* Jánostól 9 akó bort, s amit el nem vittek, eleresztettek. Kaplatantóban *Mészáros* Gyulától 1/2 akó palinkát s 2 akó bort. S hogy ez a mestersej jól ment s az ügyeket könnyen kezelték, mutatja jó humoruk. Betörték nemregeen *Abrahám* gyegen. *Kovács* Gábor pincéjébe. Bosszuságukra csak 1 akó bort találtak. Ekkor az egyik jómádar leül s következő szavakat rója papírra: „Máskor ha látogatóba jövünk, több és jobb legyen.” Jökedvük is lehetett, mert a borhoz pecsenyet is szerették. Ez alkalommal *Nemes* Géza kékkuti kántortanítótól 20 tyukot vittek el s a bucsúra hízalt libákat s kacsákat, más alkalommal *Györi* Jánostól 20 darab baromfit stb.

Természetes, ének élet uralkodik most a tolvajok közelében. Az egész környék kíváncsi a nyomozás eredményére. Eddig 39 pinceőrtést ismertek el. A „tagok” azonban még mindig nincsenek együtt. A csendőrség 20—25-re teszi számukat. Így tűnik fel a régi betyárvilág Zalában.

Felhívás a város és vármegye műpártoló közönségéhez.

Felhívjuk közönségünk figyelmét egy, jelenleg a múzeum képzőművészeti osztályában elhelyezett nagyszabású olajfestménymásolatra, melyet *Gerstner* Ódon, helybeli tehetséges festőművészünk Tiziannak Urvasora c. és a Louvreban elhelyezett eredetijéről készített párizsi tartózkodása idején. A másolat az eredetnek valóban művészi reprodukciója. A kép méretei 200 x 140 cm. Tulajdonosa hajlandó volna a képet 1000 koronaért átengedni a múzeum tulajdonába. Tekintettel arra, hogy múzeumunkban a festészet legnagyobb klasszikusai csak egynehány színes nyomattal vannak képviselve, igazi művészi reprodukcióval egy sincs, ami pedig az egyetlen nemü kulturintézetünknek általánosan szembeötölő hiánya, továbbá, mert az eladó másolat szerzője vérünk-ből való, akinek művészi törekvéseit elsősorban szülővárosa van hivatva méltányolni és ápolni,

végül, mert a múzeum anyagi ereje magában a kép megszerzésére nem elegendes, azzal a kérelemmel fordulunk Veszprém város és vármegye művészpártoló közönségéhez, hogy a múzeumot e kép megszerzésében anyagilag támogatni meggyeskedjék. Az erre szánt adományokat elfogadja *Benacek* Béla muz. egyll. pénztáros és *Laczkó* Dezső muz. igazgató. A beérkezett összegeket a helyi hírlapokban fogjuk nyugtázni.

H I R E K.

— **Köszönetnyilvánítás.** Bibornok püspök urunk öminenciája a jeni róm. kath. híveknek a tanító lakbérpótlék fedezésére 100 korona évi járulékot ajánlott meg, mely nagylelkű adományért ezután is hálás köszönetet mond hívei nevében *Léránth* Antal plébános.

— **Névnep.** Veszprém város tanácsa márc. 18-án testületileg tisztelget *Koller* Sándor alispánnál, hogy névünnepe alkalmából jókívánatait kifejezze. Dr. *Komjáthy* László üdvözlő beszédére az alispán szívesen válaszbán biztosította ugy a tisztikart, mint a várost jóindulatu támogatásáról.

— **Dr. Angyal Pál** a budapesti tudományegyetem tudós tanára 1914. március 14. és 15-én városunkban időzött. 14-én szombaton délután 4 órákor a veszprémi Szabadliceum részére a Nemzeti Kaszinó nagyertermében tartott előadást „A büntetés az írdalomban”, címmel. 15-én vasárnap délelőtt fel 10-kor pedig a kir. tszék esküdtzéskertermében a joggyakorlaton levők továbbképzésére rendszeresített tanfolyamon tartott előadást, melyen az újabb büntetőjogi Codificatio alapezmeit ismertette. Mindkét előadását nagy érdeklődés mellett tartotta meg s azoknak részletesebb ismertetését, különös érdekeségüknél fogva, lapunknak legközelebbi számban fogjuk közreadni.

— **Előkelő vendég Veszprém.** A polgári perrendtartás alapelveinek ismertetése végett az igazságügyminiszter elrendelte, hogy minden vidéki törvényszékhez küldessenek szaktudósok, akik a törvényszerkesztés munkájában résztvettek. A miniszteri küldetés célja előadások tartása bíróságok részére. A miniszteri küldés fogantatásával dr. *Térffy* Gyula min. osztálytanácsos és osztályja volt megbízva. Városunkba maga a miniszteri tanácsos jött el, aki 1887-ben a pestvidéki törvényszéknel együttműködött a veszprémi törvényszék népszerű előkével. Előadásait márc. 2—5-ig, majd megszakítva 9—10-én tartotta a bírósági személyiségek részére. Ezen alkalmakkal az ügyvédi kar is majdnem teljes számban résztvevett az előadásokon. Az utolsó este tiszteletére barátságos vacsorát rendeztek a Koronában. *Térffy* tanácsos jól érezte magát Veszprém. A város és környéke megnyerte tetszését.

— **A Veszprémi Szabadliceumban** f. hó 18-án *Nagy* Sándor polg. isk. tanár tartott előadást „A kurucköltészetéről.” A kurucköltészetéről lelkessző szavakkal jellemezte azt a kiötő kedvet, melyet egy-egy győzelmes ötközet, majd azt a mély szivrepesztő fájdalom, melyet a szabadságért küzdő kurucok veszni induló ügye csalt ki a tárogatókó bánatos lelkéből. Megemlítette, hogy egyik-másik kurucdal milyen történelmi emlékhöz fűződik. Tulajdonképeni célja a felolvasásnak az volt, hogy felhívja a figyelmet azokra a kuruc dalokra, amelyek még mai napig kiadatlanok s általában ismeretlenek; e dalok közül néhányat szép tarogatójátékával be is mutatott.

— **Köszönet.** A Veszprém megyei Takarékpénztár 60, a Veszprémi Takarékpénztár 50 és a Veszprémi Hiteleszövetkezet 20 koronát adományozott a veszprémi kath. főgimnázium Deáksegélyző Egyesületének. Hálásan köszöni az intézet igazgatója.

— **Irodalmi díj nyertese.** A Szent István-Társulat irodalmi pályázatának szépírodalmi műre kitűzött 400 K-ás pályadíját *Horváth* János vándorvonalak kántortanító nyerte el. Örömmük kétszeres, mert a pályadíjnyertes szerzőben egyházegyünk kath. tanítóságának szépehetőségű tagját s egyuttal pedig lapunknak *Váth* név alatt évek óta jeles tolu munkatársát érte a kitüntetés. Gratulálunk!

— **Szerkesztőváltás.** *Zsilavy* Sándor pápai tanító a *Pápa és Vidéke* c. lap szerkesztői állásáról lemondott. A lapfőlegelő bizottság *Kecskés* Lajos tanítót választotta meg új szerkesztőnek. *Kecskés* Lajos most Budapesten énektanító tanfolyamot hallgat s így visszatérteig a lap szerkesztését a munkatársak végzik.

— **Felolvasás.** Március 22-én, vasárnap délután 4 órákor a főgimnázium dísztermében *Sütő* István kegyesrendi tanár felolvasást tart „A római költészet óskora” címen.

— **Jegyzőkönyvek.** A veszpréme gyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület közp. bizottságának 1913. június 27-én tartott üléséről, ugyszintén a múlt év június 28-án tartott nagygyűléséről felvett jegyzőkönyvek nyomda alól kikerültek s szétküldésül most van folyamatban. Hozzá mellékelve kapják az egyházmegyei tanítók a Gondviselés múlt évi számadásait is.

— **A Szentlélek kegyelme.** Megható szép esemény folyt le e hó 15-én, vasárnap a *foksabadi* r. kath. templomban. Ugyanis e napon tért vissza ösei szent hitéhez, Krisztus egyházába *Molnár* István földmives három fiával együtt. Az apostoli hitvallást *Zárjeczky* Viktor esperesplébános kezeibe tették le.

— **Tanítók családi pótlékja.** A veszprémi kath. iskolaszék a helybeli kath. tanítók közül azoknak, akiknek 18 éven alul levő gyermekeik vannak, 150 korona családi pótlékot szavazott meg. Előző ülésében pedig az összes tanítók lakásbérét az állami tanítók lakbérével egyenlő összegre egészítette ki.

— **Halálozások.** *Nagy* Dénes vilonyai ref. tanító f. hó 18-án, 46 éves korában váratlanul meghalt. Március 20-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Bujtor Istvánné, sz. *Németh* Anna, *Bujtor* István róm. kath. kántortanító özvegye folyó év március hó 18-án reggel 4 órákor, életének 77-ik évében, Nagyberényben elhunyt.

— **Öngyilkos miniszteri fogalmazó.** Hétfőn kora hajnalban hihetetlenül hangzott az első hír, hogy dr. *Vincze* Aladár kereskedelemügyi miniszteri s. fogalmazó, szentkirályszabadjai földbirtokos öngyilkossá lett. Szókrás szerint szombaton az estéli gyorssal érkezett meg hivatalából, hogy a szellemi munka után szép gazdaságának is néhány órát szentelhesse. Vasárnap egész nap jó kedvű volt, különböző gazdasági tervekkel foglalkozott, utasításokat adott s semmiből sem lehetett sejtieni végzetes elhatározását. Hétfőn hajnalban korán kelt, hogy visszautazzék Budapestre. A kocsiossal befogatott, a szolgálójával vizet hozatott s e közben kiosont a kastélya előtt elterülő parkjába, ahol a pázsitra fekvé a szájába löti, amely lövés fejt teljesen szétrombolta. A szolgáló e közben hozta a vizet s miután gazdáját a szobában nem találta, annak keresésére indult. Meg is találta s messziről szólította, hogy jöjjön, mert a kocsit már előllopt s lekésik a vonatról. Közelebb menve megrémülve látta a szájába illesztett fegyvert. Rögtön orvost hívatott, aki csak a beállt halált konstatalhatta. Asztalán kis cédulát találtak néhány sor írással, hogy semmi öröme nem volt az életben, csak csalódás. Buskomorságát csak növelte, hogy eljegyzése néhány héttel ezelőtt felbomlott. 29 éves korában megunta az életét akkor, amikor az életre legnagyobb szüksége lett volna. Bűnös tettének elkövetésére nem volt ok. Józán, jómódu, csendes természetű fiatal ember volt, visszavonult életet élt rendezett anyagi viszonyok között. Bár szűkebb környezetének többször emlegette bűnös tervét, de tettének valódi oka eddig még ismeretlen. Holttisztét kedden délután Szolnokra szállították s csüörtökön temették el a családi sírba.

— **Diszpólgári oklevél átadása.** Devecser mezőváros közönsége nevében dr. *Magyar* Károly orsz. képviselő vezetésével 25 tagú küldöttség nyújtotta át a város szülöttjének dr. *Balog* Jenő igazságügyi miniszternek a Blázy Imre által készített diszpólgári oklevelet. A miniszter meghatva köszönte meg földije bizalmát s ígéretet tett, hogy a város érdekeit a jövőben is szíven fogja viselni. Azután a Hungária külön termében vendégül látta a küldöttség tagjait.

— **Levellet irt a város.** A háztulajdonosok leveleit kapják a számvévesztől, hogy jelentkezenek a háziszemelt elhordatására. A város gondoskodása mindenesetre figyelmét érdemel s ha a szeméthyordatás városi üzemben többé kerül is, mint amennyiret a gyepterter hordatta, megnyugtatósal szolgál, hogy a többlet a város közpénztárába jut. A jelentkezés ideje április 1.

— **Megszűnt az ebzárlat.** A Veszprém városi állatorvos az ebzárlat kedvező lefolyásáról tett jelentést s ennek alapján a rendőrkapitány az ebzárlatot feloldotta.

— **Igy már más.** Mult számunkban közöltük, hogy Ifj. Gosztola Jánost az apja megtámadta s három lövést tett fiára. Ősiből a híradás a következőképp egészítik ki: Igaz, hogy a három lövés ugyan megtörtént, de idősb Gosztola János a fegyvert onvédelemből használta garázda fiával szemben. Az atya és összeférhetetlen fia közt a vizslakodás okát nem az öreg Gosztola házassági szándéka képezte, ami ellen kifogása senkinek sem lehetett, mert egy magához illő özevgy nőt óhajtott háztartásába vinni; hanem a fiatal Gosztola J. akart korlátlan ura lenni mindennek s nemrég elhunyt anyja halála után is eidorbézolni a gazdaságból, ami csak elemelheto. Miután pedig e tekintetben apja részéről ellenkezésre talált, a fiu folyton ütötte, verte apját, ahol csak érte és azzal, ami kezéjébe került. A lövés előtti estén is rettenetesen elverte apját e fékezetlen fiu, minek következtében idősb Gosztola János meghalt. Szerdán, március 18-án temették. Az elhunyt idősb Gosztola János köztiszteletnek örvendett, régóta községi előjáró, jóidegi bíró is volt és az utóbbi 4—5 évben templom- és iskolagondnok.

— **Igértek szép szó!** Ha megadják, úgy jó, mondja a közmondás. Polgármesterünk megígérte s teljesítette is, hogy az ipariszkola mellett levő úres lelkét az Övári-utca felől elkerített s ezzel megszünteti, hogy ott nyilvános és szabad illemhely legyen. Így is jó. De jobb szeretnénk, ha majd később egy kis belső tisztogatásra is idő jutna, mert az alacsony kerítés mellett az ott látható rendtelenség még mindig nem kellemes látvány... olyan népes, forgalmas utcában.

— **Március 15.** Mult vasárnap tartotta meg hazafias ünnepségét a róm. kath. *Legényegylet.* Az ünnepséget Preya Margitka kedves zongorajátéka nyitotta meg, ki sok érzéssel játszotta el. „A virágnak megtiltani nem lehet” c. magyar ábrándot. Utána nagy lelkesedéssel Vincze Peter e. t. szavalt, az egyleti dalárdá pedig szép hazafias dalt énekelt Mózner Ferenc ifju karnagy vezetésével. Majd Drágovics István davidkumi prefektus lépett a pódiumra s lelkes és szép szavakban méltatta az igazi hazafiságot és a valódi szabadságot, mely csak úgy teljes, ha a vallásossággal párosul. A szépen kidolgozott beszéd általános tézisést és elismerést nyer. A magyar dal c. melodramát szavaltá el ezután Vincze József e. t. Preya Margitka zongorakíséretével és az egyleti dalárda közreműködésével. Az ünnepélyt „Az összeesküvő” c. egy felvonásos szindarab zárta be, mely kedvességgel fogva nagy hatást ért volna el, ha a két főszereplő betanulta volna szerepét. Így azonban még a jó szereplők összjátékát is megzavarta és lerontotta bizonytalan játéka. Mindazonáltal ki kell emelnünk Hajagos Mariska és Sinkai Terus játékát, kik sok kedvességgel alakították jól betanult szerepüket, nemkülönben a sok derűs perccet szerző oroszán Lóvi Jakab táncmestert.

A *veszprémi felső kereskedelmi iskola,* a női szaktanfolyammal együtt, sikerült hazafias ünnepélyt rendezett a márciusi nagy napok emlékére. Az ünnepély ügyes rendezése Fodor Lajos tanár érdeme.

A *mezőkomáromi r. kath. iskola* ifjusága és tanítványa is méltóképen áldozott „márciusi idusának”, amennyiben két ünnepélyt is rendezett. Az első ünnepély 15-én reggel 8 órakor vette kezdetét *Mihálovich* Alajos tanító rendezésével, a másik ünnepély pedig szent mise után volt *Schubert* Gyula kántortanító vezetésével. Mindkét ünnepélyen igen szép számmal vettek részt a szülők és más szépért, nemesért lelkesedni tudó érdeklődők, kik örömmel és lelkesültséggel hallgatták a szép szavakat, beszédeket és hazafias énekeket.

A *somogykardai kath. ifj. egyesület* 1848 márc. 15-ének emlékére folyó hó 15-én este 8 órakor hazafias ünnepélyt rendezett, melyen *Mokkó Pál* esperesplébános, *Happ József* kántortanító, *Haracs*

József tanító, *Rónay Ferenc* takarékpénztári segéd-könyvelő és *Chapó Albert* káplán is részt vettek. A lelkes ünnepélyt a „*avas elmúlt...*” hangjai zárták be.

Az egész község részvételével rendeztek március 15-ét *Bádon* a róm. katolikus iskolában. Megható volt látni, mint lelkészedtek a község németajku polgárai, s mily szent áhitattal hallgatták az iskola énekkarál által előadott hazafias dalokat, mely figyelemmel csüngtek a kifogástalan magyarsággal elszavalt költemények minden során. Az ünnepi beszédet *Szényi Imre* kántortanító tartotta, méltatva és magyarázva március 15-ének jelentőségét. A beszéd keretében mondott köszönetet *Bánd* lelkes polgárainak azért is, hogy felszólítására néhány nap alatt oly tekintélyes összeget adtak össze kezéhez, hogy az iskolát egy 160 koronás szép harmoniummal láthatta el. A beszéd végén felhangzó éjjelenés tanubizonyosságot tett arról, hogy a lelkesek a magyar haza iránti szeretet tölti el.

A márciusi nagy napok emlékére szépen sikerült ünnepély volt *Orván* is. Igazán gyönyörűség volt végignézni a bemutált szalagos ünnepelő németajku gyermekek sorain. Ott is volt a falu apraja, nagyja. A sok szavaló gyermek verseiket bizony meg tört magyart nyelven, de igaz magyar szívvvel, magyar érzülettel szavaltá el.

— **A főtisztelendő** egyházmegyei lelkész urak figyelmébe ajánljuk *Horváti Béla* szobrász és oltárépítő, kinek kiadó munkájáról számtalan elismerő nyilatkozat tanúskodik.

— **Ügyvédi kamara Kaposvárott.** Az Orsz. Ügyvédszövetség kaposvári fiókja elhatározta, hogy Kaposvárot önálló ügyvédi kamarát állít fel. A somogy megyei ügyvédek eddig a zalaegerszegi kamarához tartoztak. Az összeköttetés azonban Zalaegerszegre oly rossz, hogy 10—12 óras utat igényel s már ez a körülmény is kívánatosá teszi, hogy a somogyi ügyvédek külön kamarába tömörüljenek. Egyébként is Somogyban kétszerannyi ügyvéd van, mint Zalaiban s így bizonyosra veszik, hogy az új, önálló kamara megalakítását az igazságügyi miniszter engedélyezni fogja.

— **Termeljünk több takarmányrét.** Egy kat. holdon átlagosan terem 250 mázsa takarmányrépa, de jobb éveken 500 mázsa is. Ha ezt fejős tehennelk etetjük meg, akkor láthatást fejt ki, mintha 30—60 mázsa parát etettünk volna, vagyis egy hold takarmányrépa termése annyit ér nekünk, mintha 30—60 mázsa szemes takarmány teremne rajta. Mivel a szemes takarmányból átlag egy kat. holdon 10 mázsa szokott teremni, a répa termelésével háromszor, sőt esetleg hatszor több haszonhoz jutunk, mint aminőt a szemtermeléssel elérünk. A répában levő nyersfehérje (amidanyagokat is beleszámítva) képes a tejfehérje adagait pótolni, vagyis nem szükséges a gazdának olyan sok abraktakarmányt etetni.

— **Borzalmas halál a kut fenekén.** Két kékuti illetőségű kőműves kutat ástott az u. n. Orsi-hegyen. Vigan ment a munka, és agyag és sok kő között s már már a befejezés reménye kecsegtette a két törelvő fiatal embert, *Molnár Gyulát* és *Keresztúri Imrét.* 17 ölnyi mélységben dolgoztak már s tőpán tört elő a föld gyomrából *lúty szavak s ének nótájuk.* De egyszerre egy óriási zuhanás, utána borzasztó jajveszékélés hallatszik fel a kútból. Segélykiáltás hívja a fennlevőket a kut mélyére. Ugyanis egy jó nagy darab kő elvált a kut oldalán s esett mindig sebesebben lefelé. S ez a kő *Molnár Gyulát* éppen fején találta. Egész fejét összelapította. A szerencsétlen fiatalember egy jászó máltás nélkül összeesett és meghalt. A munka áldozatját nagy részvéttel kísérték utolsó útjára. Szegény özevgy édes anyja pedig sok-sok könny és sóhajtatás mellett gondol az emberi élet rövid és mulandó voltára.

— **Hírek Középalából.** *Március idusát* az összes iskolákban megünnepelték. Ezen hazafias ünnepélyeken sok felnőtt is részt vett. — A zala-vármegyei *tüdbetegek* javára nagy művészetisélyt rendeznek március 23-án Zalaegerszegen az „*Arany Bárány*” díszteremben. A művészestély: sikeréről 160 rendező gondoskodik. — *Boczfölde* község nagy örömben van. Egy régi vágya teljesül nem sokára. Eddig se temploma, se bucsuja nem volt. *Most Tornyos Gábor* volt novai esperes-plébános 6000 koronás hagyatéka megvetette egy temető-kápolna alapját. A községben megindult a gyűjtés s annak befejeztével megkezdődik az építkezés is. — A legtöbb göcsei községből *panaszhangok* hallatszanak. Keves a munkás! Majdnem az összes munkabíró fiataliságot távoli uradalmakhoz szorították munkára. A gazdák kétségbeesve gondolnak a szorgos munkaidőre, mikor csak óriási napszám mellett kaphatnak munkást, de sohasem elegendőt. — Szomorú jele az időknek, ami a *baki iskolában* e hó 18-án történt. Hittanóra alkalmával jelenti egy fiu a hitoktató-káplánnak, hogy többen óra előtt azt beszéltek, hogy a közközmos tanulás nem ér semmit, mert úgy sincs ismer. S ez történt a II. osztályban 7—8 éves gyermekek között! Mit kellene az olyan szülővel tenni, aki ilyen beszédet folytat apró gyermekeivel? Csak az még a vizasztáló, hogy ezen modern gyermekek teljesen az éjjükra ütöttek. — *Március hó 16-án rendkívüli megyegyűlés* volt Zalaegerszegen, melyen a jegyzők *illeményeinek szabályozásáról* volt szó. A gyűlésen *Arvai* alispán elnököl.

— **A banketten** Khon és Schwarcz ültek az asztalvégeni Két darab pecsenye volt még a táblán, egy kisebb és nagyobb. Khon kivette a nagyobbikat, pedig mint utolsó darab Schwarczot illette volna, ki az asztal legvégén ült.

— Szemtelenség, hordult fel Schwarcz, mert épen a nagyobbikat veszi ki!

— Szemtelenség? kérdi vissza Khon — mit tetél volna ön az én helyzetemben?

— A kisebbiket vegyem volna ki.

— No, hát nem kapja meg?

— **Hírek Devecserből.** Páratlan lelkesedéssel ülte meg a város közörsége az idén március idusát. A legtöbb házon temzetiszini zászló lengett. A dalárda este ünnep matiné rendezett, mely alkalommal *Belovits* nagtérme szorongásig zsufolódott közörséggel. A dalárda a megható himnusz után *Györffy Ceza* ügyvéd, volt orsz. képviselő mondott temzetiszini szorongásos ünnepi beszédet. *Dr. Saskeőy József*, *Ipsits Károly* és *Schwarcz Dezső* hatóság szavatai közben *Gögs Ferenc* tanító tárogatón játszott kuruc nótákat, a r. kath. iskola gyermekkara és tanulói pedig a közönség nagy téztsége közepette adták elő *Dr. Saskeőy Józsefnek* e célra írt „*Szabadság*” című alkalmi melodramáját. A páratlanul sikerült matiné után 100 teretű bankett volt *Belovitsnál.* — Ünnepelt a Polgári Kaszinó is, amely Sárközy teremben bankettet rendezett s hazafias felköszöntőkben méltatták a nap eseményeit.

— **Lewischi Robert** egyházi műpar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

— **Mezei tolvajok.** *Szűcs Ferenc* veszprémi lakos feljelentésére két mezei tolvajt nyomoz a rendőrség. Répat loptak az Angei-telepről s burgonyát a *Szűcs Ferenc* fölújien levő burgonyaveremből. A tolvajokat el is fogták, de tagadnak. A zsákok ugyan rábizonyítanak az egyik részre, mégis csak a tanúk vallomása után hozhat a rendőrség ítéletet. Az ilyen mezei zsákokat is, ha nem is irtani, legalább is büntetni kell.

— **Rendőri hírek.** Mostanában a vidékről sok kocsi jött Veszprémbe jelzőtábla nélkül s így a rendőrség kénytelen volt bírságot alkalmazni. A rendőrkapitány ezuton is figyelmezteti a vidéki közönséget, hogy kocsijukat a törvény követelte jelzőtáblával lássák el. — *Szedlák Antal* ekcesi és *Trcska József* pöstyéni illetőségű csavargókat a rendőrség megbűntette, a városból öt évre kitiltotta s illetőségű helyükre toloncoltatta.

Alapítottott 1906.

KOMORAI BÉLA
Veszprém

Batoritea 8. szám

Fa-szobrász és templomfestő, oltárépítő műfaragó műintézet

Templomi berendezés

Készíték mindenféle templomi és kápolna-berendezést

Régi oltár- és templomberendezések a legártisósbban aranyoztatnak és ujítatnak meg Munkamegtekintés, rajz és tervek díjmentesek

Jótállás mellett

készíték jutányos árban, tartós kivitelben stilszerű oltárokat, szószékeket, Urkoporsókat, lourdesi barlangokat, keresztutakat, szt. szobrokat fából és templompadokat

— **Társasköri ház építése.** Az enyingi Társaskör új körhelyiséget épített. Erre a célra megvette a Lenárt-féle telket. A tervrajzok is elkészültek már, amivel *Oláh* Géza államvasuti osztálymérnököt bízták meg. A tervek alapján pályázatot hirdettek az építésre.

— **Mulatott a sajtó kárára.** Jökendvű legény lehet *Gruber* János molnárség, mert csekély keresetét sem tudta a zsebében megtűrni. Mulatott tehát a jutasi vendéglő fogadta barátságos falai közé e hó 16-án este. A szeszben azonban nemcsak igazság, hanem virtus is van. *Gruber* is, mikor rózsásnak látta a világot, erőt vett az ősi erény. Összevesztett ismeretlen emberekkel, akik merészségeért bevették a fejét. Sérülése nem súlyos. Tegnap elhagyta a kórházat.

— **A balatonfüredi savanyukut.** Balatonfüreden a Benedek-rend savanyukutját két méterrel mélyítették és igen dus szénsavas érre akadtak. A turfa alatt a szénsavdus savanyuvíz oly erővel tör fel, hogy három folyton működő szivattyúval lehet csak az építkezés folytatását biztosítani.

— **A Magyarországi Munkások Rokkantság- és nyugdíjgyűlének** 48. száma veszprémi fiókja március hó 29-én vasárnap délután 5 órakor, a Korona-szálloda rendes befizető helyiségében rendes évi közgyűlést tart, amelyre ezután is tisztelettel meghívja a tiszteit tag urakat a vezetőség.

— **Az ördöghe.** Varázsszer ez, mely a föld alá ástott kincset rejti s csak a varázsló kedvenceinek jutniya kézhez. Így mondta ezt *Magyar István*, egy népenész övegye *Voró* Juli nevű kaposvári lakosnak, akitől, hogy a házuk végeben rejtett kincshoz jusson, 200 koronát kicsalt. A kincset szerinte ördöghe őrzi s csak az találja meg, akit az ő varázsigéje erre képessé tesz. *Voró* Juli is hozzájut, ha *Füsti* nevű barátja, akivel együtt él, kikerestekedik. A kincs ugyan rejtve maradt, a panasz azonban utána jött a Veszprémben költözött varázslónak s a veszprémi rendőrség vallatára fogta. Persze hogy tagad s most a kaposvári rendőrség kutatja, vajon mi igaz Juli panaszából.

— **Hűtlen férj.** *Soproni* Jenő itt hagyta feleségét, aki erre szüleikhez költözött. A napokban hazajött s lakását kifosztva találta. A tettes, mint a szomszédok mondják, a férj volt. Az elhurcolt tárgyakat a rendőrség megtalálta Felsőbádon, a hűtlen férjnek azonban nyoma veszett.

— **Hirdetmények.** Dr. Komjáthy László polgármester közhírré teszi, 1. hogy azon haddij-kötelesek, kiknek haddijfizetési kötelezettségük meg nem járt le, haddij bejelentésüket 1914. március hó 31-ig a városi adóhivatalba a következők terhe alatt okvetlenül adják be. — Hogy Veszprém város területén az általános tagosítási eljárás-hoz szükséges és a 60/1909. I. M. számú rendelet értelmében fizetendő birtokrendezési költség járulékokról készített kivétési lajstrom és főkönyv a városi adóhivatalban 1914. évi március 27-én 24 óráig közzemlére lesz kitéve. Figyelmezteti a földtulajdonosokat, hogy a lajstromot saját érdekük megóvása céljából betekinthetik.

— **A nagykanizsai igazságügyi palota építése** tárgyában *K. Császár* Ferenc műépítész, aki annak idején a palota tervpályázatán az első díjat nyerte el, a napokban végezte el a palota telkének felmérését. Mint értesülünk, az építéshez 1916. év őszénél előbb nem fognak hozzá.

— **A Balatonnak a Dúnáival való összeköttetése.** Négy évvel ezelőtt kezdtek beszélni először a Sió-csatorna hajozhatóvá tételéről. Annak idején azt tervezték, hogy a Siót Siófoktól a Dunaig 113 kilométer hosszúságban kibővítik. A földművelésügyi minisztériumban is már évek óta foglalkoznak ezzel a tervvel, amely nemcsak egyes megyéknek, hanem az egész Dunántulnak és a Nagy-Alföldnek is eminens érdeke. A földművelésügyi minisztérium elé nemrégiben egy tervezet

került, amelyet most a minisztérium átanulmányozott, megfelelőnek talált és a tervezet alapján valószínűleg még az idei tavasszal meg fog kezdődni a Sió kibővítése. A mélyítési és szelesítési munkálatokat három helyen kezdik meg: Szekszárdnál, Simontornyanál és Ozoránál. A csatorna két partján a fontosabb pontokon rakodópartokat építenek, ott pedig, ahol a Sió a Dunába torkollik, különösen nagy rakodópart fog a közönség rendelkezésére állani. A terveket különben a székesfehérvári kulturmérnöki hivatal készítette, amelyek szerint a mederbővítés a siófoki zsilipőlt a Kapos betorkolásáig fog terjedni és körülbelül 1,800 000 m³ földkiemelést igényel. A munkálatok vegrehajtására 3 esztendő van előirányozva.

— **Közyűlés.** A veszprémi jeruzsálemhegyi „Petőfi-kör” évi rendes közgyűlést saját körhelyiségében (ösv. *Krammer* Alajosné-féle vendéglőben) folyó évi április hó 5-én délután 3 órakor fogja megtartani, melyre az igen tiszteit tagokat és érdekelteket ezután is tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Felvételi pályázat.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter urnak 21403. számú rendelete értelmében az 1914/15. iskolai évre a csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző intézet I. osztályába összesen 36 növendék vétetik fel és pedig teljes fizetéses helyre 18, feldíjas helyre 4, ingyenes helyre 4, közpénzsegélyes helyre 2, segély nélküli bejárónak 4 növendék. A teljes fizetésesek 30, a feldíjasok 15 K-t fizetnek havonként köztartásdíj-címén az intézet penzárába. A közpénzsegélyes havonként 15 K ösztöndíjat kap. A kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. születési bizonyítvány, 2. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a f. évi értesítő, 3. tiszti orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 4. segélykérés esetében hiteles községi bizonyítvány a szülői vagyoni állapotáról s a kiskorú gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly éptestű és zenei hallással bíró tanulók vétetnek fel, akik 14 életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy középiskola 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A végleges felvételt az intézeti orvos véleményétől az ének-hallásbeli vizsgálat eredményétől függ. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz címzett folyamodványokat az előírt okmányokkal együtt 1914. évi május 31-ig kell a csáktornyai m. kir. áll. el. népiskolai tanítóképző-intézet igazgatóságánál benyújtani a folyamodó lakóhelyének, az utolsó posta és vármegye felülvizsgálásával. Csáktornyan, 1914. március 5-én, Zrínyi Károly igazgató.

— **Új városház építése Székesfehérváron.** Székesfehérvár város, már régen elhatározta, hogy a régi szűk és kényelmetlen városháza helyett, amelyből a hivatalnokok nagy részét már régen beházkában helyezték el, újat építtet. A mástól mielőbb költséggel tervezett új városház teli-keül három palotát vásároltak a régi városháza mellett. A polgármester többszöri sürgetésére a mérnöki hivatal már elkészült a tervek részletes kidolgozásával és a márciusi közgyűlésen a pályázat kiírásával is valószínűleg foglalkozni fognak. Ha a pályázat sikerrel jár, egy a régi városháza lebontásához már 1915. év tavaszán hozzá is fognak.

— **Gőzhajómenetrend.** A Balaton-tavi Gőzhajózási Részvénytársaság március hó 15-től április hó 30-ig Balatonboglár és Révfülöp között a következő gőzhajózárat tartja fenn: Balatonboglárról indul este 7 órakor, Révfülöpre érkezik 7 ó. 30 p.-kor, Révfülöpről indul reggel 9 ó. 45 p.-kor, Balatonboglárra érkezik 10 ó. 15 p.-kor, Balatonboglárról indul délelőtt 12 órakor, Révfülöpre érkezik 12 ó. 30 p.-kor, Révfülöpről indul délután 5 ó. 35 p.-kor, Balatonboglárra érkezik 6 óra 05 perckor.

Hirdetmény.

Parkirozásra alkalmas többször iskolázott fenyők 0-50 1-50 m. magasságban, különböző gyümölcsfák és lombosfák kaphatók a veszprémi püspökség sümegi erdőhivatalánál. Kivánatra árjegyzéket a hivatal küld.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-ter 22. sz. Telefon 49.

Wellner Gyula

regi jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogszabta vágó műveletekre.

Foghuzas, fogtömes, műfogak, fogsorok.

A szájpadiás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

IRODALOM.

* A „**Borromeus**” hitazonoklati folyóirat (Győr; előzetese 8 kor.) most megjelent vasok füzete március végétől majusig eső vasár- és ünnepnapokra, első áldozásra, György-napra, temetésre, buzaszentelekre közöl szentbeszédet. Egy részük Aranyzájából fordított remek homília; a többi alapos, tartalmas, korszerű, gondosan, szépen kidolgozott eredeti szentbeszéd. A lekipásztörök kitűnő hasznát vehetik az igehirdetésben.

* **Magyar kultúra.** Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Evi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u 20. sz.) Legújabb száma most jelent meg gazdag és változatos tartalommal.

* A „**Vasárnapi Ujság**” március 22-iki száma szenzációs szépségű képekben mutatja be a Munkácsy-kiallást, Wied herceg bevonulását Albániába, a párisi tragédiát, március 15-ének ünneplését stb. Szepirodalmi olvasmányok: Szini Gyula és Lagerlöf Zelma regénye, Levay József, Vargha Gyula és Lanyi Sároli versei, Szep Ernő és Arkosi Ferenczi Kálmán-novelája, Schöpfung Aladar színházi cikke stb. Egyéb közlemények: cikk és képek Törökország egy érdekes pontjáról, Oláh Gyula visszaemlékezése a szabadságharcról, Thomán István jubileumi plakettje s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb.— A „**Vasárnapi Ujság**” előzetési ára negyed évre öt korona, a „**Világkronika**”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „**Vasárnapi Ujság**” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „**Képes Neplap**”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, telvére két korona 40 filler.

* A Zászlónk március 15-iki száma a nemzeti ujjászületes ünnepnek hangjaival indul útjára. Nem sokszor megismertél üres szólamokkal, hanem a magyar lélekben való igaz elmélyedéssel és a nemzeti ujjászületes munkájának őszinte megértésével vetni a magyar diakelet fehér vészárára nagy idők nagy emlékepeit. A befejezett „**Ezüst flotta kincse**” című regény írója hasonlóan érdekes, magyar tárgyú regényt indítja meg. *Koch Nándor* dr. az első magyar tengerkutató expedíció utazójáról, mint az expedíció tagja mesél. Novellák, deák- és sporthumorcszkek következnek utána írásban és kacagató képekben. A „**Nyugat országain keresztl**” írója a német romantika hazáján, a csodás legendájú Rajnavölgyen vezet végig olvasót. Ifjúsági dolgozatok, technikai és egyéb apróságok teszik változatosabb és gazdagabb az ifjúság legkedveltebb barátjának, a Zászlónknak márciusi lapjait. A lap megrendelhető Budapest, VII. Damjanich-u. 50. sz. Előzetési ára egész évre 2 korona.

Házánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítészet, aranyozás és festészet. Templomok stilszerű új-berendezése. Oltárok, szószékek, keresztutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészibb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtéktetés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelet elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom.

Árjegyzék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

A Dunántul legszolidabb és egyházi műiparintézete.

Terv, költségvetés, helyszíni szemle díjmentesen.

Ugy technológiai, valamint a külföldi legelsőrendű műintézetekben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánljuk a főtisztelendő Klerusnak **oltárok, szószékek, stációképek, szobrok, keresztelőkutak, urkoporsók** stb. legművésziesebb előállítására, valamint ilyenek stilszerű s kiváló ízű **restaurálására**, illetve **festésére és aranyozására**.

Templomfestés a legegyszerűsből a legművészibb kivitelig.

Antik utánzása, illetve antikszerű festés, aranyozás, polírozott márványozás, színes pácolás.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálok.

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

● A müncheni keresztény művészeti társaság tagja. ●

A veszprémi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság

1063914. tk. szám.

Arverési hirdetmény-kivonat.

A Várpalotavideki Takarékpénztár végrehajtónak, Cszimadia Imre várpalotai lakos végrehajtást szándékol ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 2400 korona tökéletes és járuléki behajtása végett a veszprémi kir. törvényszék területén levő, Várpalota községben fekvő, s a várpalotai 2999. sz. tjkvben a 1. sor 2310a. hrszám alatt (szőlő présházzal a Lencsésben) Cszimadia Imre tulajdonul felvett ingatlanra 610 korona kielégítési árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor, Várpalota községbíránál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kielégítési ár felelő alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékok kötelesek bánatpénzzel a kielégítési ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott arányammal számított övadékképes értékpapírosban a kiküldöttfeljelenél, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezeséről kiállított letéti elismervenyt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147, 150, 170. §§.; 1908. XL. t.-c. 21. §.).

Az aki az ingatlanért a kielégítési árnál magasabb ígértet tett, ha többet ígért senki sem akaf. köteles nyomban a kielégítési ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni (1908. XLI. 25. §.).

Veszprém, 1914. évi március hó 3. napján.

Schätzler s. k. kir. tszéki bíró.

A kiadmány hitelel:

Zsoldos, kir. tikkveztő.

— Eladó ház. A Miatyánk-utca 7. számú ház minden órában szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál.

Megtévesztés elkerülése végett

a t. c. közönség tudomására adom, hogy
fűszer, esemege, fegyver és lőszerüzletem

≡ Rákóczi-utca 2. sz. alatt van, KRAUSZ ≡

≡ ► könyvkereskedéssel szemben. ◄ ≡

SZEMERÉY I., fűszer-, csemege-,

◄◄◄ bor- és ásványviz-kereskedő. ►►►

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság
Veszprémben, folyó évi április hó 1-től kezdődőleg

Állandó betétek után $4\frac{1}{2}\%$

folyószámla „ „ 4%

kamatot fizet. Az intézet fizeti a tőkekamat adót is.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Gelencsér János kocsis és Simon Mária fia halvaszületett. — Répási Ferenc téglagyár munkás és Lang Lidia fia József r. kath. — Blaski József cipész-
iparos és Sipos Rozália fia József r. kath. — Pap Lajos cipészeged és Székely Mária fia Lajos r. kath. — Märhoffer István gazdasági kocsis és Varga Mária fia István r. kath. — Zirnhermann Ferenc ácssegéd és Véber Terézia fia József r. kath. — Horváth Julianna háziasszony leánya Margit Mária r. kath. — Bugel Jenő Emil kir. s-tanfelügyelő és Sembery Margit fia Odón Ferenc József r. kath.

Haldékozás.

Ozv. Reiminger József Furst Erzsébet magánzó 86 éves ízr. — Bolvári András csizmadiaiparos 72 éves r. kath. — Farkas Dénes tanuló 17 éves ref. — Bratkovics Mária tanuló 8 éves r. kath. — Wurst János napszámos 34 éves r. kath. — Szilávik Róza 2 hónapos r. kath. — Zirnhermann József 2 hónapos r. kath. — Csomai Katalin 4 éves r. kath. — Rózsa László József 16 napos r. kath. — Kecskés Karolin Terézia 9 éves r. kath. — Matula Mihály vendégios 53 éves r. kath. — Herce Károly János 1 hónapos r. kath.

Házasság.

Veres Peter háziszolgája róm. kath. és Fényes Franciska vasalónő r. kath. — Tamásovics András asztalossegéd r. kath. és Kecskés Ilona r. kath.

◄◄ Értesítés. ►►

A „Veszprémmegeyi Takarékpénztár Részvénytársaság” igazgatósága ezen-nél közhírré teszi, hogy az intézet 1914. évi március hó 20-tól kezdve az állandó 4% folyószámla $3\frac{6}{10}\%$ betétek után 4% , betétek után $3\frac{6}{10}\%$ kamatot fizet. *Az igazgatóság.*

◄◄◄ Aki olcsó és jó munkát

◄◄◄ akar, — keresse fel **PINKÁSZ MÓR** kocsigyártót és kárpitóst Szt. István-ut 3. sz. saját házában. Kapható mindenféle új és használt kocsi igen jutányos árban. Esetleg vjsett kocsik becséreltetnek.

Mindenféle kárpitós munkát

◄◄◄ is jutányosan elvállalok. ►►►

V Értesítés!

◄◄◄ AN szerencsém a főtisztelendő Papság b. tudomására hozni, hogy **HERMAN ISTVÁN** régi, jóhírű papiszabó műhelyét átvettem, amelyet már öt év óta a legnagyobb megelégedésre tovább is folytatom. Készítek reverendákat, címádkat. Vidéki megrendelésnél elegendő egy viselt reverenda beküldése. A rendeléseket úgy helyben, mint vidékre, a legrövidebb idő alatt pontosan teljesítem. Tisztelettel kérve a ftdó Papság jóakaratu pártfogását s vagyok készséges szolgálattal:

ILLIKMAN PÁL
papi és polgári szabó Veszprém, Vár-utca 3.

Templomgyertyák minden nagyságban.

4-szer finomított örök-lámpaolaj, melynek tisztaságáért szavatolunk.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szíves figyelmébe ajánlja magát

GYENES ÉS SZABÓ

fűszer- és csemegekereskedő cég,

mint Nagykanizsán egyetlen katolikus e szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű fűszer- és csemege-árakat, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat, naponta érkező friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit stb.

Szíves pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (ezelött Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.

Nagy raktár az összes ásványvizekből.

Telefon-szám 91.

Asványvíz és gyógyvizek nagybani raktár.

Bőjti idény értesítés.

Ajánlok :
folyton friss
érkezései

bel- és külföldi csemege-árúkat,
sajt, hal- és konzerveket

Ementali sajt 1 kg	3.20	Vajas lipótól 1 kg.	2.-
Troyer	2.60	Körített lipótól	3.-
Strachino	3.20	sajt csomagolásban	3.-
Gorgonzola	3.60	1 kg csinos fahordó	1.50
Roquefort	6.-	6 db Imperial	2.16
Trappista	3.80	Romator 1 db	0.50
magyar	2.60	Dóri 1	0.50

Teavaj naponta friss!

Pisztráng olajba	1 db kor.	3.-	2.20	1.20	0.70
Sardinia olajba 34 fillertől	3 korona	50 fill.-ig.			
Francia sardinia	labbfele.				
Norveg sardinia 1 darab			90 fill.		
Rak, Lazac, Thon és Pástetom-felek			nagy választékban.		

Idényszerű főzelékek allandóan.
Friss déli gyümölcs.

PELBINGER SCHÖLSCHITZI szárított főzelék
forrástára. JILLEN paraj, soska bab, tök, borsó,
kalarabé, zoldbab, zselatin csomagokban 1 csom-
mag 50 fill. SZÁRÍTOTT GOMBA 1 csomag 1.30
konzervált BABOCSUKORBORSÓ 1 kg. dob. 1.20

Dörgésel kegyes tanítórind PALACK-BORAI
és az orsz. Minta-placc palack-borai. Scham-
burg Lippe herceg-fele törösborok.

Postai rendelések azonnal el lesznek intézve,
helybeli rendelés pedig házhoz lesz szállítva.
Tisztelettel!

Bakos Kálmán
Veszprem. Telefon 55.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni Vesz-
prém és vidéke melyen tisztelt közönségét arról,
hogy 1. év január hóban a M. kir. ipar- és keres-
kedelmi miniszter ur rendelete folytán, cipészipari
szaktanfolyam tanítására Biharm. Tenkere és onnan
pedig Bacsotolyára küldtettem mint szakitanító
(mire képesítem van), mely idő alatt üzletemből
távol voltam, miért is a talán előfordult mulasz-
tásokért szives elnézést kérek és egyben tudatom,
hogy folyó év március hó 15-ől üzletemet, mely
Kossuth Lajos-utca 19. szám alatt van, személye-
sen vezetem és minden igyekeztem az lesz, hogy
nagya becsült rendelőimet pontosan és jól kiszol-
gálhassam, miért is a melyen tisztelt közönség
szives pártfogását kérem.

Kiváló tisztelettel!

Hidvégi Antal,

cipésmester.

MIELŐTT SZŐLÖVESSZŐT
SZŐLŐOLTVÁNYT,
—BORT—
gyümölcs- és diszfat

vásárolna, a saját érdekében kérje leg-
újabb képes árjegyzékünket, mely
mindenkire nézve sok hasznos tudni-
valót tartalmaz. — Pontos cím:

Szücs Sándor Fia
szőlőoltványtelep és bortermelő részv.-t.
BIHARDIÓSZEG.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitel-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Egy-két középiskolai osztályt vég-
zett, jó családból való fiú az
Egyházmegyei
Könyvnyomdába tanulóknak
megfelelő fizetéssel felvétetik

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt
a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig minden neven
nevezendő könyvnyomdai munkákat,
úgy mint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, kör-
levelek, hirdetések, falragaszok,
évi jelentések, mérlegek, kimutatá-
sok, gyászlapok, rovatolt táblázatok,
névjegyek, meghívók, eljegyzési és
esketési tudósítások, számlák, cím-
kek, plébániák és iskolák részére
szükséges mindennemű nyomtatvá-
nyokat jutányos árakon számítva

Raktáron tartja plébánia-
hivatalok és is-
kolák részére szükséges mindenféle
hivatalos nyomtatványokat, melyek
tetszés szerint füzve vagy bekötve
szállíttatnak. Hivatalos levélpapírok
és borítékok, okmányborítékok min-
denféle alakban és színben. Egy- és
négyvonalas vizsgálapok, 10 százalék
a Tanítók Háza javára. Fizetés meg-
hagyás iránt járásbíróshoz inté-
zendő kérvény: a) Körtagsági díjjal
tartozó hátrálékosok, b) a Gondvise-
lés hátrálékosai ellen, ivenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61